

Handläggare
Isabella Sauma
Telefon: 08-508 19 427

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2022-08-25

Författningsförslag i promemorian Vistelseförbud för barn (Ds 2022:12)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av författningsförslag i promemorian Vistelseförbud för barn (Ds 2022:12).

Sammanfattning

På uppdrag av socialdepartementet har en utredning genomförts om huruvida socialnämnden ska kunna fatta beslut om vistelseförbud för barn och unga. Syftet med ett vistelseförbud skulle vara att i skyddande syfte hindra att barn och unga skadar sin hälsa genom att vistas på särskilda platser och områden.

Utredningen tar upp en del svårigheter med vistelseförbudet, bland annat att beslutet kan påverka barns och ungas rättigheter, att det kan leda till en ökad misstro mot myndigheter, att det är svårt att identifiera och begränsa vilka områden som bedöms vara skadliga, att kontrollfunktionen är svår och att syftet med vistelseförbudet inte uppfylls då det inte endast är en plats eller ett område som är anledningen till barns och ungas problematik.

Utredningen föreslår dock att en bestämmelse om vistelseförbud införs i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Förvaltningen håller med om de svårigheter och utmaningar som utredningen lyfter kring vistelseförbudet.

Bakgrund

På uppdrag av socialdepartementet har en utredning genomförts om huruvida socialnämnden i skyddande syfte ska kunna begränsa eller förbjuda enskilda barns rätt att vistas på vissa platser och områden.

Kommunstyrelsen har remitterat utredningens förslag till ett antal instanser, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 30 augusti.

Remissen i sammanfattning

Enligt utredningen är syftet med ett vistelseförbud att hindra att barns och ungas hälsa skadas genom att de vistas i skadliga miljöer.

Förbudet skulle innebära att barns och ungas rörelsefrihet begränsas, vilket påverkar ett flertal rättigheter i Barnkonventionen. Vidare lyfts det i utredningen att det saknas tillräckligt med stöd för att kunna dra slutsatsen att ett vistelseförbud skulle vara verksamt för barn och unga som har ett normbrytande beteende genom kriminalitet, missbruk, sexuell exploatering eller annat skadligt beteende. Barn och unga med normbrytande beteenden har olika risk- och skyddsfaktorer kopplade både till sig själva som individer och till de miljöer som de vistas i.

Utredningen beskriver att det inte endast är den fysiska miljön som är det enskilda problemet för barn och unga med ett normbrytande beteende. Även socialt umgänge och social kontext spelar en stor roll. Att hindra barn och unga att vistas i särskilda miljöer och platser kommer enligt utredningen inte ha någon större effekt på barnets eller den unges sociala kontext då umgänget troligtvis kommer att byta plats eller hitta andra kontaktvägar.

Ett vistelseförbud kan även medföra att barnet eller den unge får en ökad misstro mot myndigheter och att hen utestängs från andra positiva sammanhang, vilket kan försvåra eventuell pågående vård och barnets positiva utveckling. En annan svårighet med vistelseförbudet är att identifiera vilka miljöer som innebär en ökad risk för barnet eller den unge, vilket kan innebära att förbudet blir för brett eller för snävt. Andra svårigheter som lyfts i utredningen är kontrollmekanismer kopplade till förbudet och hur beslut om vistelseförbud ska kunna redogöras och motiveras för den enskilde individen.

Utredningens bedömning är att ett vistelseförbud inte talar för barnets bästa och att det inte bör införas. I utredningen framgår det inte att det finns något belegg för att beslutet leder till att barn hindras från att fara illa och att det istället kan medföra att barns och ungas grundläggande fri- och rättigheter påverkas.

Däremot lämnas förslag att införa en ny bestämmelse om vistelseförbud i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Detta skulle innebära att en person som är under 18 år och som vårdas enligt 3 § LVU¹ ska kunna förbjudas att vistas på

¹ Beslut om vård enligt 3 § LVU fattas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende.

särskilda platser, antingen helt eller under särskilda tider. Detta skulle även kunna gälla de barn som inte uppfyller kraven för att vårdas enligt 3 § LVU men som har ett normbrytande beteende som har gått så pass långt att de befinner sig i riskzon för beslut om tvångsvård.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen håller med om de svårigheter och utmaningar som utredningen lyfter kring ett eventuellt vistelseförbud. Svårigheter som utredningen tar upp och som även förvaltningen ser som större utmaningar är att ett vistelseförbud kan leda till att barn och unga hittar andra platser att vistas på och att förbudet skulle vara för svårt att kontrollera och följa upp.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Bilaga

Författningsförslag i promemorian Vistelseförbud för barn (Ds 2022:12)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2022-08-02